

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/199/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8608201365
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8608201365.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofránkovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu Slovenskej republiky - Slovenský pozemkový fond, Búdkova 36, Bratislava, proti žalovanému Mgr. B. P., bytom P. XX/XX, F., právne zastúpený JUDr. Pavlom Lechmanom, advokátom, Kračunovce 97, o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní účastníkov proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 3C/29/2008 - 218 zo dňa 24.04.2014 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku.

Zrušuje rozsudok vo výroku o trovách konania a o súdnom poplatku a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudok súd prvého stupňa určil, že vlastníkom pozemku KNC č. 239/9 - trvalý trávny porast o výmere 3 334 m², zapísaný na liste vlastníctva (ďalej len LV) č. XXX, k.ú. W., okres W. je Slovenská republika v správe Slovenského pozemkového fondu v podiele 1/1 v celku. Uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 814,11 Eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 16,50 Eur na účet Okresného súdu Svidník v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, na stanovisko účastníkov, obsah pripojených listinných dôkazov, výsluch svedkov X. S., Q. P., X. P., X. B., H. G., Q. B., B. S., citoval ustanovenie § 80 písm. c), § 21 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej ustanovenie § 2 ods. 1,2 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu, ďalej ustanovenie § 14 zákona NS SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkov v znení neskorších predpisov, ďalej ustanovenie § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti účinného k 17.01.2005, ako aj ustanovenie § 134 ods. 1,3, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že nárok žalobcu je oprávnený. Žalobca preukázal naliehavý právny záujem na podanie žaloby s tým, že chcel zosúladiť stav právny so stavom skutočným. Súd uviedol, že predmetný pozemok KN C č. 236/9, k.ú. W. bol vytvorený z pôvodnej časti neknihovanej parcely č. 1034, kde číslovanie bolo prevzaté z mapy pôvodného katastra, pričom takéto pozemky, ktoré sa nachádzajú mimo zastavaného územia obce tvoria verejný majetok a sú vo vlastníctve štátu. K tvrdeniu žalovaného, ktorý si notárskou zápisnicou sp. zn. N 300/2000, NZ 288/2000 zo dňa 24.10.2000 nechal osvedčiť predmetnú nehnuteľnosť podľa § 63 zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti súd uviedol, že žalovaný vlastnícke právo k uvedenému pozemku nemohol nadobudnúť vydržaním, nakoľko vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že uvedený pozemok

nebol v držbe rodiny P.. Žalovaný uvádzal, že tento pozemok začal užívať ako svoj vlastný po roku 1987, kedy po smrti svojho otca vstúpil do držby tohto pozemku a pred ním tento pozemok užíval ako vlastný jeho otec, nebohý X. P.. Bolo preukázané, že žalovaný nemohol vydržať uvedený pozemok, vzhľadom k tomu, že nemohol byť dobromyseľný v tom, že pozemok užíva ako svoj vlastný. Pozemok parc. č. 236/9 slúžil na účely prístupovej cesty všetkým občanom obce Q. a k.ú. W. s tým, že po vzniku Družstva JRD Okružle ho vzali do užívania družstva. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že ani otec žalovaného nebohý X. P., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, nemohol byť dobromyseľný v tom, že mu predmetný pozemok vlastnícky patrí, pretože predmetný pozemok nebol predmetom dedičského konania po nebohom otcovi žalovaného X. P. v konaní vedenom pod sp. zn. D 474/87, D 215/91, D 84/93, D 167/97. K výpovedi svedkov ďalej súd uviedol, že boli znalí miestnych pomerov, vedeli sa vyjadriť k skutkovým okolnostiam, sú aj spoluvlastníkmi okolitých pozemkov. Ďalej súd uviedol, že nárok žalobcu nie je premlčaný. Pokiaľ sa týka vyjadrenia obce W. zo dňa 15.02.2011, z tohto zistil, že obec sa vyjadrila k pozemkom parc. č. 1008 a 1004, k.ú. W., ktoré pozemky zodpovedajú pôvodným pozemnoknižným pozemkom č. 450 a 452/a/1 a č. 484/a/1/a zapísaným v pozemnoknižnej zápisnici č. 62, k.ú. W., ktoré boli vo vlastníctve rodiny P..

Poukázal na to, že pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním je potrebné preukázať splnenie zákonných podmienok vydržania, spôsobilosť predmetu držby, uplynutie vydržacej lehoty, dobromyseľnosť a nepretržitosť držby. V súvislosti s podmienkami vydržania nemožno opomenúť právne významnú skutočnosť, podľa ktorej vydržať vlastnícke právo môže len oprávnený držiteľ, pričom samotná detencia k vydržaniu nepostačuje. Pre existenciu dobrej viery držiteľa nepostačí iba jeho subjektívne tvrdenie, že mu vec patrí, ale je treba, aby toto tvrdenie bolo podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno vyvodiť, že je dôvodné. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery sú spravidla skutočnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia veci a svedčiace o poctivosti nadobudnutia. Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti veci sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého držiteľ sledoval nadobudnutie vlastníckeho práva. Žalovaný nepreukázal splnenie podmienok vydržania sporného pozemku, ani svojich právnych predchodcov. Z tohto dôvodu súd žalobe vyhovel a určil, že vlastníkom pozemku parc. č. KN C 2369 - trvalý trávny porast o výmere 3 334 m², zapísaného na LV č. XXX, k.ú. W., okres W. je Slovenská republika v správe Slovenského pozemkového fondu v podiele 1/1 v celku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobca mal vo veci plný úspech, a preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania. Z predloženej špecifikácie uplatnenej náhrady trov právneho zastúpenia vyplýva, že si žalobca uplatnil trovy konania vo výške 4 337,16 Eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, bývalej právnej zástupkyne žalobcu X. Y. O., advokátky vo výške 4 321,16 Eur a z poplatku za vyhotovenie listín zo Správy katastra Svidník vo výške 16 Eur. Súd pri stanovení hodnoty sporu vychádzal z prílohy č. 1 k zákonu č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, t.j. z hodnoty trvalých trávnatých porastov pre jednotlivé katastrálne územie a to 0,0298 Eur/m². Vychádzajúc z predmetu sporu 3 334 m² x 0,0298 Eur/m², t.j. vo výške 92,35 Eur, súd prvého stupňa priznal základnú sadzbu tarifnej odmeny vo výške 16,60 Eur s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Z titulu náhrady trov právneho zastúpenia súd prvého stupňa priznal žalobcovi 814,11 Eur, ktorú náhradu špecifikoval. Ďalšie uplatnené trovy konania právneho zástupcu žalobcu súd nepovažoval za dôvodné, a preto ich nepriznal. Súčasťou priznanej náhrady trov právneho zastúpenia je náhrada cestovného, náhrada režijného paušálu, ako aj odmena zvýšená o daň z pridanej hodnoty a náhrada straty času pri účasti na jednotlivých pojednávaníach.

O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok vo výške 16,50 Eur, súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších prepisov, pričom vychádzal z hodnoty sporu 99,35 Eur. Uviedol, že žalobe žalobcu vyhovel, ktorý bol v konaní oslobodený.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie právny zástupca žalovaného. Namietal nesprávne skutkové zistenia vrátane nesprávneho právneho posúdenia. Poukázal na okolnosti pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Hodnotenie výpovede svedkov súdom považoval za nesprávne a ich výpovede za účelové tvrdenia. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a určiť vlastnícke právo v prospech žalovaného alebo zrušiť rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku - výroku o trovách konania odvolanie žalobca. Namietal nesprávne stanovenú hodnotu sporu v dôsledku čoho súd nesprávne stanovil výšku náhrady tarifnej odmeny za právne zastúpenie v konaní, ako aj namietal nepriznanie uplatnených úkonov z titulu náhrady cestovného a náhrady vecných nákladov, ktoré považoval za účelné. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania a priznať uplatnenú náhradu trov vo výške 4 337,16 Eur alebo v tejto časti napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu poukázal na to, že súd prvého stupňa na základe rozsiahleho dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, ako aj vec správne právne posúdil. Navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok. Výrok o trovách konania navrhol zmeniť a priznať uplatnenú náhradu trov konania, pričom poukázal na odborné stanovisko č. 05/2014 zo dňa 20.08.2014 týkajúce sa trhovej hodnoty nehnuteľnosti v danom mieste pri posúdení konkrétnych podmienok faktorov rozhodujúcich pre stanovenie ceny v mieste obvyklej, ktorá bola stanovená na 2 Eur/m².

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke (§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 1,3 Občianskeho súdneho poriadku) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením uplatneného nároku odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Uplatnená námietka nesprávneho právneho posúdenia nebola dôvodná. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa.

K odvolaniu žalovaného uvádza, že hodnotenie dôkazov je vecou súdu, nie účastníkov konania. Nie je porušením práva účastníka na súdnu ochranu, ani práva na spravodlivý súdny proces zaručeného Ústavou Slovenskej republiky, ako aj článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd iné hodnotenie dôkazov, ako podľa názoru účastníka, ktorý dôkaz navrhol vykonať.

Súd prvého stupňa vykonal rozsiahle dokazovanie na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam, jednotlivé dôkazy vyhodnotil jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z ustanovenia § 132 Občianskeho súdneho poriadku. Uplatnená námietka týkajúca sa nesprávneho hodnotenia dôkazov nebola dôvodná vrátane hodnotenia výpovede svedkov. Zo záveru vykonaného dokazovania vyplynulo, že sporný pozemok bol využívaný ako verejný neknihovaný, slúžil pre všetkých občanov, používal sa ako cesta a slúžil ako prístup k okolitým pozemkom, ktoré v skutočnosti boli potvrdené aj vyhlásením svedkov (v spise na č.l. 12). Aj zo samotného vyjadrenia žalovaného vyplýva, že v minulosti bola časť jeho pozemkov, resp. pozemkov jeho právnych predchodcov odobratá na cestu bez náhrady. Táto skutočnosť však ho neopravňuje pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, lebo zákonné podmienky pre tento spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva preukázané neboli. Na túto skutočnosť súd prvého stupňa správne poukázal. Sporný pozemok bol vytvorený z neknihovanej parc. č. 517, nachádzajúcej sa v k.ú. W., ktorý následne bol prečíslovaný na pozemok parc. č. 1304, k.ú. W.. Táto skutočnosť vyplýva aj z geometrického plánu č. 66/2000 zo dňa 07.06.2000, vyhotoveného Geodéziou východ, a.s., pobočka 343, Sovietskych hrđinov 200/33 - AB Svidník overeného pod č. 233/00 dňa 03.07.2000 Okresným úradom Svidník, katastrálny odborom, Správou katastra Svidník, ako aj z následného geometrického plánu č. 76-0051-70 zo dňa 06.05.1970, z ktorého je zrejmé, že pozemok parc. č. 1034 uvedený v stave právnom je parcelou neknihovanou. Jej číslovanie bolo prevzaté z mapy pôvodného katastra a v pozemkovej knihe je označená ako cesta.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vo vyhovujúcom výroku.

K odvolaniu žalobcu proti výroku o trovách konania odvolací súd uvádza, že ho považoval za dôvodné z dôvodu nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Je pravdou, že súd prvého stupňa vychádzal z inej hodnoty sporu, pričom poukázal na prílohu č. 1 k zákonu č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, kde je uvedená hodnota trvalých trávnatých porastov pre jednotlivé katastrálne územie pre obec W. vo výške 0,0298 Eur/m². Následne stanovil hodnotu sporu a výšku tarifnej odmeny.

Odvolací súd však je toho názoru, že hodnota spornej nehnuteľnosti nebola súdom prvého stupňa stanovená správne. Pri zisťovaní ceny nehnuteľnosti je potrebné vychádzať z trhovej hodnoty ceny nehnuteľnosti v danom mieste a čase obvyklej. Túto namietanú skutočnosť odvolací súd považoval za dôvodnú. Pre stanovenie hodnoty nehnuteľnosti nie je rozhodujúci druh pozemku, ale dopyt a ponuka pre nehnuteľnosti v určitom čase a mieste. Na túto skutočnosť žalobca správne poukázal, zároveň predložil aj odborné stanovisko týkajúce sa hodnoty nehnuteľnosti, z ktorého vyplynulo, že cena predstavuje 2 Eur/m², z ktorej možno pri stanovení hodnoty sporu vyhádzať.

Náhrada trov právneho zastúpenia v časti nepriznanej časti účtovaných trov právneho zastúpenia žalobcu je nepreskúmateľná, lebo súd len uviedol, že ďalšie účtované trovy konania nepriznal ako nedôvodné, avšak neuviedol z akého dôvodu. Táto uplatnená námietka bola dôvodná, a preto v tejto časti možno napadnutý rozsudok považovať za nepreskúmateľný.

Z tohto dôvodu preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Je ním nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva.

V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa opätovne rozhodnúť o trovách konania postupom podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vychádzajúc z trhovej ceny nehnuteľnosti po zohľadnení účelne uplatnenej náhrady trov konania aj s prihliadnutím na postavenie žalobcu ako právnickej osoby a žalovaného - fyzickej osoby. V tejto súvislosti však odvolací súd zdôrazňuje, že právo na náhradu trov konania je súčasťou práva účastníka na súdnu ochranu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky. Rozhodnutie o trovách konania musí byť logickým ukončením celého súdneho konania tak, že súd musí dôkladne zvážiť všetky okolnosti prípadu, zohľadniť účelnosť uplatnenej náhrady trov konania vyplývajúcej z ustanovenia § 137 Občianskeho súdneho poriadku. Odôvodnenie rozhodnutia musí spĺňať náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, t. j. musí byť jasné, zrozumiteľné a najmä preskúmateľné.

Podľa § 226 Občianskeho súdneho poriadku, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 224 ods. 1,3 Občianskeho súdneho poriadku, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.